

S ohledem na organizační aspekty a omezenou kapacitu sálu, je nutno se na konferenci v předstihu přihlásit, a to nejpozději do 3. 10. 2010. Později přihlášeným a příchozím bez ohlášení nebude možné vyhovět. Přihlášky směřujte na jankilian@email.cz – každému zájemci bude zaslán potvrzující e-mail.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, jménem pořádajících institucí si dovoluji obrátit se na Vás s nabídkou aktivní či pasivní účasti na konferenci, jejímž cílem je zahájit pravidelná setkávání historiků různých badatelských zájmů v podkrušňohorských Teplicích, v tamějším ústředním muzeu Ústeckého kraje. Téma prvního zasedání bylo zvoleno s ohledem na dlouhodobé vědomí iniciátora o absenci adekvátních zpracování dané problematiky – o vztahu vojáků s obyvateli měst a venkova v raném novověku opravdu nevíme mnoho. Bezpochyby přetrvává přesvědčení o vzájemném antagonismu obou sfér, stejně jako představa nesmiřitelného zápasu, v němž měli vojáci navrch. Vzhledem k tomu, že po většinu raného novověku neexistovala kasárna, byla zvláště města dlouhodobě využívána za nocležiště domácích i nepřátelských oddílů. Soužití dvou zcela odlišných sociálních skupin na malém městském či venkovském prostoru pak vedlo k mimořádnému napětí a za třicetileté války údajně i k tomu, že obyvatelstvo mezi zneprátenými stranami přestalo rozlišovat. Bylo tomu tak opravdu? Lišily se povinnosti obyvatelstva vůči domácím sborům a vůči nepříteli? Jaké konkrétní podoby mělo soužití vojáků s prostředím, v zásadě silně antimilitantním? Jak vypadaly všední den a hmotná kultura obyvatelstva souvisle vystaveného vojenským požadavkům? Fyzická agrese byla vrcholem, mnohem častějším zdrojem konfliktů mezi vojáky a civilisty však byly krádeže, urážky a psychický nátlak. O tom všem vypovídají nejen početné nezpracované normativní, ale i narativní prameny – nejen z měšťanů, vesnických písmáků nebo farářů své zkušenosti s vojáky světil papíru a otisky takových zážitků zůstaly i v písňové tvorbě či v lidovém divadle. A jak to bylo s dobovou propagandou, zvláště v podobě novinového zpravodajství a letáků? Z druhé strany se ke srovnání nabízejí ego-dokumenty psané osobami reprezentujícími vojsko, stejně jako normotvorné prameny a vojenská nařízení. Nelze pomíjet ani jevy vzájemné spolupráce, na prvním místě obchodní, mj. v podobě participace na prodeji odcizeného zboží. Řada měšťanů a vesničanů se také nechávala k vojsku naverbovat. Jistě zajímavou otázkou je pak otevřená kolaborace, není neznámo, že se agresor v Čechách mohl často opírat o zjištěnou pomoc (některých) místních obyvatel. Přílišného zájmu se dosud nedostalo ani obranným mechanismům měst i venkova, strategiím skutečným jako potenciálním – představa obou prostředí coby zcela bezbranných by totiž byla mylná. Ostatně i přizpůsobování se válečné realitě mělo svá specifika. Naznačené otázky nemohou zdaleka obsáhnout celé široké spektrum problematiky, která by mohla a měla být na konferenci projednávána. Časové vymezení je dáno lety 1526-1778/1779, kdy se již vztahy v souvislosti se vznikem kasáren a čistě vojenských pevností zásadně mění. Návrhy referátů (20 minut) a diskusních příspěvků (10 minut), včetně názvu a anotace, zasílejte prosím do 30. 6. 2010 na níže uvedený e-mail či adresu. Příspěvky dodané v elektronické podobě budou v případě úspěšného recenzního řízení otištěny během roku 2011 v periodiku, které je zařazeno do seznamu neimpaktovaných recenzovaných časopisů.

Odborní garanti: PhDr. Jan Kilián, Ph.D. – Regionální muzeum v Teplicích

PhDr. Milan Svoboda, Ph.D. – Katedra historie FPH TU Liberec

Doc. Mgr. Marie Koldinská, Ph.D. – Ústav českých dějin FF UK

Kontakt: PhDr. Jan Kilián, Ph.D. jankilian@email.cz